

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

Ejjel-nappal dolgoznak már a szegény honatyák. Nam volt nekik elég az ország gondja délelőtt a sok bizottsági ülésben, délután a parlament termében, most már éjjel is törödniök kell sorsunkkal, sok ezer bajunkkal és azok orvoslásával. Mert mindent szabad mondani, csak azt nem, hogy ez a munkásság, ez az éjjel-nappal való elfoglaltság nem az ország érdekében van. Mert ezt csak igazán nem lehet állítani, hogy nem a lakosság érdekében van, amikor a honatyák a rágalmakat és gyanúsításokat szórják egymás felé, vagy egymás nagyságáról vitatkoznak, vagy az egyik párt támogat egy javaslatot és ezt a másik párt mindenféle utonmódon igyekszik elbuktatni, vagy egészen személyes természetű, vicinális jelentőségű ügyeket terítenek a parlamenti tárgyalások zöld asztalára, ahol a gazdasági és lelki konszolidálást elősegítő javaslatok halmazának kellene tornyosulni és mihamarábbi elintézését nyerni. Elvégre most telik az időből, most már éjjel is örködnek honatyáink az ország sorsa felett és most már igazán el lehet várni, hogy míg a parlamentben még éjszaka is folyik a munka, mi azalatt — nyugodtan alhatunk.

Nem lesznek új adók — jelentette két nap előtt a pénzügyminiszterium környezetéből jól értesült hivatalos sajtóorgánium és ime megjött a hír megerősítése. Új adók tényleg nem lesznek, nem lehet már új fajtaját kitalálni az adóprésnek, de a régi adókat azokat bizony ki lehet terjeszteni. Törvényjavaslat vár elfogadásra — és igazán nem kétséges, hogy törvény is lesz belőle — amely szerint jövőre az eddig még adómentes jövedelmeket is bevonják az adózásba. Nem új adók ezek, ne tessék megijedni, egyszerű, régi paragrafusokról van csak szó, amelyeket egy kevésbé kiterítenek, mint egy meleg paplant, hogy a lábunk meg ne fázzon. Hogy minden oldalról jól be legyünk takarva. Amikor jelezte a felhivatalos kormánylap, hogy nem lesznek újabb adók, rögtön sejtettük, hogy valami nincsen rendjén. Timeo Danaos et dona ferentes...

Hamis minden szó! — kiáltotta oda Anghelescu közoktatásiügyi miniszter Sándor Józsefnek, amikor ez a magánoktatási javaslatot bírálva megállapította, hogy a kormány súlyos hibákat követett el a kisebbségekkel szemben az iskolázatlanság terén. A miniszter ur nyilván elfelejtette, hogy még sem lehet minden szó hamis, mert hiszen ő maga is belátta, hogy módosításokra, enyhítésekre van szükség a kisebbségi iskolaügyi törvényjavaslaton, be is ígért bizonyos változtatásokat, már pedig ilyen egy miniszter nem tesz csak akkor, ha maga is meggyőződött arról, hogy készülő törvénye hézagos, méltánytalan, vagy igazságtalan. Megint csak dilemmában vagyunk. Nem tudjuk, az nem igaz, amit Sándor József mondott, vagy az, amit a miniszter ígért. Majd elvágjuk!

A numerus clausus tárgyalása a Népszövetség előtt nem időszerű

Budapest, december 5.

A Magyarország tudósítója jelenti Genfből: A Népszövetség bizottsága véleményezi, hogy a numerus clausus ne tüzzék ki a tanács mostani napirendjére, mert a kérdés tárgyalása most nem időszerű. A Népszövetség pénzügyi bizottságában Bethlen István gróf miniszter-

elnök ma ekspozét tartott, amelyben részletes képét adta Magyarország gazdasági és pénzügyi helyzetének. Az elnök a bizottság nevében melegen üdvözölte a magyar kormányt az elért sikerekért. Különösen azért, mert a szanálás betetőzéséül megvalósította a szilárd aranyértéken alapuló valutareformot.

Visszaadtak egy magyar iskolát de csak papiron, mert a román tanári kar nem hajlandó azt kiüríteni

Kolozsvár, december 5.

A szászvárosi Kun-kollégium ügyében nagyjelentőségű fordulat következett be. Az intézet épületét tudvalevőleg folyó év tavaszán elrekriválták és a Vlaicu-liceumnak adták át. December elsején a belügyminiszterium rendeletileg értesítette a Vlaicu-liceum igazgatóságát, hogy magasabb állami érdekekre való tekintettel haladéktalanul ürítsék ki a Kun-kollégium épületét és az evakuálást december 5-ig fejezzék be, ellenkező esetben a belügyminiszterium karhatalommal hajtja végre a kilakoltatást. A liceum igazgatósága a rendelet vétele után gyűlésre hívta össze az iskola előljáróságát, belevonva a tanácskozásba a tanári kart és a románság vezető férfait is.

Késő éjjelig tartó tanácskozás után elhatározták, hogy a miniszterium rendeletének ellenállnak és öttagu küldöttséget menesz-

tenek Anghelescu közoktatásiügyi miniszterhez, hogy a belügyminiszterium váratlan rendeletének visszavonását kieszközljék. A kiküldöttek három memorandumot vittek Anghelescu elé, egyet a tanári kar, egyet a növendékek, egyet pedig a román polgárság nevében. Az utóbbi memorandum nemcsak a rendelet visszavonását kéri, hanem ezzel szemben fenyegető ellenállást helyez kilátásba és a népitéletre hivatkozik, mint döntő argumentumra.

Szászvároson a helyzet ma rendkívül kritikus. Az izgatások válságos szituációt teremthetnek és éppen azért örvendetes, hogy a város románságának vezetői közül akadtak néhányan, akik a békés megoldásra törekszenek. Az izgatás azonban ennek ellenére egyre erősödik és különösen az teszi a helyzetet aggasztóvá, hogy december 7-én Szász-

városon vásár lesz, amely alkalmat a felelőtlen izgatók arra akarják felhasználni, hogy a tömegszendvedélyeket kirobbantassák. Beláthatatlan károkkal járna a helyzet elmérgesedése, mert éppen december 7-én ül össze a Népszövetség és az országra nézve felette káros volna, ha a konszolidálást megcsúfoló események játszódna le éppen most.

Beszámolnak

a Magyar Pártnak a kormánnyal folytatott tárgyalásokról

Kolozsvár, december 5.

A Magyar Párt elnöki tanácsa december 15-én délután ülést tart, amelynek tárgysorozatán rendkívül fontos ügyek szerepelnek. A bukaresti kiküldöttek ezen az ülésen fognak beszámolni a kormány képviselőivel folytatott tárgyalások eredményéről. Az elnöki tanács erről majd hivatalos komünikét ad ki. A következő napon az intéző bizottság tart ülést. A Magyar Párt központja a két ülésre az összes tagozatokat meghívta és nyomatékosan felhívja őket, hogy a tárgyalásokra kerülő kérdések nagy jelentőségére való tekintettel, lehetőleg valamennyien jelenjenek meg.

A bírói talár

csak küzdelmes megélhetést nyújt

Temesvár, december 5.

A temesvári jogkereső közönség és az ügyvédi kar a jövő évben újabb nehézségeknek néz elébe. Mint értesülünk, a temesvári járásbíró és a törvényszék néhány bírása, akik fáradhatatlan kötelességtudással látták el nehéz tisztüket, lemondani készülnek állásukról. A lemondás oka a gyenge fizetésben keresendő. Egy törvényszéki bíró fizetése alig éri el a hétezer leit, amiből társadalmi állásához képest teljesen lehetetlen megélnie. Az anyagi helyzet készteti a bírói kar legkiválóbbjait, hogy más, jövedelmezőbb foglalkozást keressenek maguknak.

Az első fecske már jelentkezett is Brudariu Adrian törvényszéki bíró személyében, aki most vált meg a bírói tisztségétől és ügyvédi irodát nyitott. Brudariu távozása meg fogja nehezíteni a törvényszéken a válóperek menetét, mert ez a fiatal bíró teljesen bedolgozta volt magát a válóperekbe és közel két éven át volt a válóperes tanács előadója. A kormánynak haladéktalanul eszelekednie kell, mert ha a lemondások így tovább folytatódna, ez megakasztja az igazságszolgáltatás menetét.

Tőzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 2-37-5, Párisban 11-70

Az Orient-Raio (Rador) jelentései:

Zürichi utótőzsde december 4-én:

Berlin 123-62, Amsterdam 208-70, Newyork 519-1, London 2516-1, Páris 19-90, Milano 20-90, Prága 15-37, Budapest 72-70, Belgrád 9-20, Bukarest 2-37-5, Varso 55-1, Bécs 73-15.

Temesvári magánforgalom december 5-én reggel:

(A Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság belvárosi fiókjának árfolyamai.)
Dollár 217-5, angol font 1058-5, francia frank 8-37, svájci frank 42-10, lira 8-80, sokol 6-47, dinár 3-87, magyar korona 3-25, osztrák, silling 30-75.

Terménypiac

Buza 890, rozs 560, zab 510, tengeri 375, árpa 500 métermázsánként ab feladó-állomás.

Élelmiszerárak

Maximális árak: fehér liszt 17, félbarna liszt 13-5, barna liszt 9-60, fehér kenyér 14-50, félbarna kenyér 12-50, barna kenyér 8-50, marhahús 32, marhaszegy 30, sertés 40-42, comb 44, karaj 46, zsír 64 lei.
Piaci árak: Tojás darabja 3-50-4, burgonya 4-4-50, hagyma 4, alma 8-16, dió 26, csirke párja 80-120, pulyka darabja 160-170, liba hizott 300.

Gróf Karácsonyi fele

élő ponty

kapható állandóan

Luttwák és Eckstein

halkereskedésében

208 Gyárváros, Galamb-u. 23

A százötven éves Józsefváros

— A régi Temesvár és külvárosai —

Irta: Osztie Andor

Temesvár, december 4.

Temesvár legelevenebb és külsejében is a legmodernebb külvárosa, a Józsefváros, kedden ritka évfordulót ünnepel. Százötven esztendeje, hogy az 1744-ben alakult „Uj német Majorok“, Temesvár akkori új külvárosa, a „Józsefváros“ nevet kapta. József császár ugyanis 1775-ben látogatta meg másodszer Temesvárt. Ez alkalommal arra kérte a város polgársága a császárt, engedné meg, hogy ezen új városrész az ő nevével neveztesse el. A császár készséggel tett eleget a kérelemnek, s azóta Temesvár eme virágzó és egyre fejlődő részét Józsefvárosnak hívják.

Temesvár, mely már az Anjouk és később a Hunyadiak korában díszes vár volt, a török hódoltság megszűnése után hat városrészből állott: a Vár, a Kis-Palánk, Nagy-Palánk (vagy Katalinváros), Gyárváros, Erzsébetváros (Román Majorok) és a Józsefvárosból.

A városnak legszebb és legrendezettebb része kezdettől fogva

a Vár volt.

A mai Losonczy-tér, Szentgyörgy-tér és a Jenőherceg tér már százötven év előtt is majdnem olyan volt, mint mostan. Az utcák már akkor is kövezve és éjjelenként világítva voltak, a közönség rendelkezésére pedig számított bérkocsik állottak.

Az új külvárosok között 1720 után

a Gyárváros

mely a benne elhelyezett sok gyárról kapta nevét, de eleinte nem így hívták. A német részét Renzers-Dorfnak, az ennek tőszomszédságában épült szerb telepet pedig Neue angelegte Raatzen Stadtnak. Mind a kettő már a XVIII-ik század végéig is népesebb volt a Várnál.

Az Erzsébetváros

keletkezése 1718-ra esik s így a külvárosok közül a legrégebb. A román templom már 1727-ben épült. Külön városrésznak csak 1744-ben ismertették el Majorok név alatt. Lakossága leginkább románokból állott, azért Román Majorok-nak is nevezték. Az Erzsébetváros nevet 1896-ban kapta. Legkésőbb keletkezett

a Józsefváros.

Alapját csak 1744-ben vetették meg. Kezdetben csak a gazdagabb belvárosi lakók építettek itt maguknak nagy kertek közepén nyári lakásokat és itt töltötték a forró hónapokat. Miután egészségesebb voltát gyorsan felismerték, állandó lakásokat is építettek. Már a múlt század hatvanas éveiben széles, egyenes utcái voltak, a házak előtt fákkal szegélyezve. Lakossága kezdetben csakis németekből állott, s azért hívták eleinte Uj német Majoroknak.

A józsefvárosi római katolikus templomot 1775-ben Engel Ferenc gróf csanádi püspök szentelte fel. Ezt az évfordulót ragadja meg a józsefvárosi katolikus hitközség s vele együtt Temesvár sokezer katolikus hívője, hogy a nevezetes jubileumról

kegyeletos ünnepségek

keretében megemlékezék. A katolikus egyház és a vezetése alatt álló

Korcsolyák,
örökéző- és öntöttvaskályhák,
valamint konyhaberendezések
nagy választékban

Scherter Ottó
vaskereskedésében, Temesvár

Zsák Zsineg Kötél
Havas Demó Gyár és fiók
Timișoara Lugoj.

iskolák voltak legmélyebbre ható befolyással Temesvár új életének további alakulataira. A százhatvan éves török szellemi sötétség után a temesvári jezsuiták gyűjtötték meg a Bánságban a tudományos műveltség alapismerteteinek fáklyáját. Nyolcz esztendőre a visszafoglalás után három osztályú gimnáziumot, (scola latina) nyitottak Temesvárott. Innen áradt szét az egész vidéken a kulturális fejlődés. Az intézet

1725-ben nyílt meg

s így a temesvári katolikus főgimnázium, — melynek vezetését 1773-ban a piaristák vették át, — most alapításának kétszáz éves ritka fordulóját is ünnepelheti.

A temesvári plébániák közül elsőnek 1718-ban a belvárosit rekonstruálták, amely már 1332-ben fordul elő a pápai tizedlajstromban. A józsefvárosi hívők a török hódoltság után a belvárosi parochiához tartoztak és csak 1775-ben kaptak új templommal együtt külön parochiát is. Akkor mintegy 1200 hívője volt a józsefvárosi plébániának, ahol ma

több mint tízezer

atholikusok száma. A Józsefváros volt régebben a legnépesebb plébániája Temesvárnak, azonban az Erzsébet-

város és Mehala különválása óta a plébánia lélekszáma tetemesen megcsappant.

A százötven év előtt épült templomot, a maga szerény kivitelében mai napig is látogatják a hívők. Csak a plébánialak újabb keletű. Az első parochia helye a Bonnaz-utca sarkán volt. A mostani plébánia épülete regében nemesi kuria volt. A parochiai iroda falain még ma is látható öt freskőszerű olajfestmény (a katalauni ütközet és Zrínyi szigetvári kirohánása) a melyeket egy Szikra nevű festő készített Makkai után 1833-ban. A vallásos élet és hitbuzgóság talán egy városrészben sem oly fejlett és általános, mint éppen a Józsefvárosban. S így már ezért is méltó, díszes Istenháza illene a Józsefvárosnak. A város, mint kegyur még a háboru előtt el is készíttette

az új templom

terveit és akkor hamarosan kétszáz-ezer koronát gyűjtöttek össze a józsefvárosi lelkes polgárok. Az új „Fogadalmi templom“ alapkövetéti ünnepét 1916-ra, Temesvár és a Bánság visszafoglalásának kétszáz éves évfordulójára tervezték. Bzonban a nagy kataklizma, a világháboru meddővé tették a józsefvárosiak reményeit.

Az ellenzék gyengeségére alapítja

uralmát a liberális párt

Bukarest, december 5.

A kamara tegnap délután ülést tartott, amelyen több lényegtelen felszólalás után vita nélkül megszavazták a háboru előtti adósságok ügyében a francia hitelezőkkel kötött megállapodást, valamint több kisebb beruházási javaslatot. Ezután megkezdtek a költségvetési javaslat vitáját.

Az első felszólaló Mirto parasztpárti volt, aki kijelentette, hogy a jelenlegi parlament nem szavazhatja meg az ötödik költségvetést, mert az alkotmányellenes volna.

Jorga: Beszéljen a költségvetésről az egészségügyi miniszternek, mert Bratianu Vintila nem hallgatja meg önt.

Mirto: Meg vagyok győződve, hogy az országnak több közegész-

ségügyi miniszterre volna szüksége. Kifejtette ezután, hogy az alkotmány 62. szakasza egy-egy parlamenti időszakot négy rendes ülésszakban állapítja meg. A román parlament történetében még nem fordult elő, hogy a parlamentet meghosszabbították volna, legkevésbé ilyen alkotmányellenesen.

Bratianu Vintila: Még a hatodik költségvetést is megfogjuk szavazni!

Michalache: Mire alapítja ezt a merész kijelentését?

Bratianu Vintila: Az önök gyengeségére.

A javaslat tárgyalását ezután folytatták. Ülést tartott tegnap délután a szenátus is, amelyen jelentéktelenebb javaslatokat tárgyaltak

A meztelen válópörös hölgy

Newyork, december 2.

Leonard Kip Rhineland, egy newyorki milliomos fia, a múlt év nyarán beleszeretett egy szegény soffőr lányába, akit feleségül is vett. Az öreg Rhineland erre azonnal kitagadta fiát.

A fiatal férj, akinek semmi foglalkozása nincsen, hamarosan megmondolta a dolgot s válóper indított a felesége ellen, arra hivatkozva, hogy: először erkölestelen személy volt a házasságkötés előtt; másodsor: néger származású.

A napokig tartó tárgyaláson hatvan tanu csak azt tudta igazolni, hogy az asszonynak férjhezmenetele előtt mostani urával volt viszonya. Nehezebb probléma volt azonban a másik válóoknak, a néger származásnak az

érvényesítése. A nő fehér arcú, fehérbőrű, a szülei is fehérek, de nem tagadják, hogy valamelyik nagyapjuk, talán a tizedik, néger volt. Rhinelanderné aki nem akart válni, a bíróság előtt kétségbeesetten hivatkozott arra, hogy neki semmi köze a tizedik nagyapjához, ő éppen olyan fehérbőrű nő, mint a többi fehér nő.

Az esküdtek, akik a bíró mellett a ténykérdések eldöntésére vannak hivatva, erre azt mondták:

— Lássuk!

A bíró kizárta a közönséget a teremből s Rhinelandernének a bíró és az esküdtek előtt le kellett vetkőznie, hogy meg lehessen állapítani, vajjon van-e testén valami nyoma a néger származásnak? A szemle után a nő elájult s a tárgyalást el kellett napolni.

Nehézségekkel küzd

az új francia kormány

Páris, december 4.

Loucheur pénzügyi javaslatait a kamara mint ismeretes: 257 szavazattal 229 ellenében elfogadta. A részletes vita során a negyedik szakasz tárgyalásánál, amely a Francia Bank előlegeiről szólt, a kormány mindössze hat szavazattöbbséget kapott. Briand erre nagy beszédet mondott és kijelentette, hogy nem tud kormányozni ilyen kis többséggel és kérte a centumpártot, hogy támogassa őt a szanálás nehéz munkájában. A vita folyamán a kormány helyzete rendkívül válságos lett és már az a hír is elterjedt, hogy Briand benyújtotta lemondását. Ez a hír azonban nem felelt meg a valóságnak. A szenátus pénzügyi bizottsága szintén elfogadta a javaslatot, amely most már a szenátus plénuma elé kerül.

Kézimunka és biblia

a Léderer-pár napi időtöltése

Budapest, december 5.

Léderer Gusztávné, akit a bíróság legutóbb életfogytiglani fegyházra ítelt, mert bünrészes volt Kodalka a nagyvágó meggyilkolásában, a katonai fogházban találkozhatott a férjével, a halálra ítélt Léderer Gusztávval. A gyilkos házaspár találkozásánálkülözött minden drámaiasságot. Lédererné beszámolt férjének életmódjáról, elmondotta, hogy kézimunkával foglalkozik és részt akar venni egy kézimunka kiállításon. Férje, aki az utóbbi időben állandóan a bibliát olvassa, nyugodtabban viselkedik, csendesesen hallgatta végig felesége szavait és nem volt reá semmi megjegyzése. A missziós nővéreknek, akik fogságában többször meglátogatták Léderert, kijelentette, hogy reménykedve várja a kegyelmi kérvény elintézését.

Hasbaszurta haragosát

mert megfenyített egy gyereket a korcsmázásért

Temesvár, december 5.

A sztancofalvi korcsmában nagy mulatást csapott Szász Péter gazda. Egy fiatal siheder is iszogott ott, akire a gazda rászólt, hogy kölyöknek még nem való az ital. A fiatal legényke kikérte magának a rendreutasítást, mire Szász pofonütötte. Éppen akkor lépett az ivóba Fazekas Lajos, aki leszidta Szászt s azt mondta: szégyelje magát, gyereket megütni.

Emiatt Szász és Fazekas között szóváltás támadt, melyből verekedés lett. Fazekas Lajos éppen ütésr emelte kampós botját, amikor hozzá lépett Tarina János, aki régi haragosa Szász Péternek, kivette Fazekas kezéből a botot és nyitott bicskát adott helyette. Fazekas a bicskával hasbaszurta Szászt, aki vértől borítva esett össze.

Szász Pétert beszállították a rékási kórházba, ahol két napi szenvedés után meghalt. Fazekas Lajost és Tarina Jánost a csendőrök a temesvári ügyészség fogházába kísérték.

Granjer
„Anusol“ Soedechke
Granjer ellen több mint 25 éve a legjobb elismert szer. Egyszerű alkalmazás, biztos siker. Minden fájdalmat azonnal megszüntet és meggyógyítja a gyulladást, sebes és vérző helyeket. Gyulladást okozó mikroorganizmusoktól mentes. Reggel és este egy kúpocskát tesz a végbébe bevezetve. Minden patikában és drogériában kapható.
Főraktár **F. H. MEES** drogueria en-gros
București, Calea Griviței 61. Soc. in col.

Brillians ékszer
értékes régiségek, műtárgyak alkalmi vételek
Sternbergnél.

„Élni, élvezni, mulatni akartam...”

Az orsovai sikkasztó banktisztviselő elmondja, hogy miért sikkasztott és mire költötte a bűnös uton szerzett pénzt.

Temesvár, december 5.

Az ügyészégi iroda egyik sarkában bőrkabátos fiatalember ül a széken. Arca kissé beesett, borotvátlan. A kabát kigombolva rajta, látatja fekete zakkó ruháját. Nyakán fekete-féher csikos sál.

Ez Beck György, az orsovai Hitelintézet sikkasztója. Ma reggel hozták rendőri kísérettel Bukarestből, ahol elfogták.

Mikor hallja, hogy hírek után érdeklődöm, feláll, közelebb jön, meghajlik, megszólal:

— Az ur újságíró? Beck György vagyok. Szeretném elmondani az esetemet. Jobb, ha tőlem tetszik hallani, mint ha az ügyészégi urak száraz hivatalossággal beszélnek el.

Erre aztán megindult az interjú a kétszáznyolcvanötezer lei sikkasztójával.

— Miért csinálta ezt a históriát?
— Mert pénzre volt szükségem. Sok volt az adósságom. Orsován ugyanis belekerültem egy kártyatársaságba. Allandóan folyt a chemin de fer és a makoó. Előfordult ugyan az is, hogy kisebb-nagyobb összegeket nyertem, egyszer például százhuszezer leit, de sokszor vesztettem, azonkívül pedig jól éltem. Kérték tőlem a pénzt, akiknek tartoztam és akkor jutott eszembe, hogy kihasználom a Hitelszövetkezetnek a Temesvári Első Takarékpénztárral való összeköttetését és pénzt szerzek.

— Hogyan csinálta?

— Gépeltem a Hitelszövetkezet papírján egy szabályszerű hitellevelet kétszáznyolcvanötezer leiről, aztán ráhamisítottam Szál igazgató aláírását. A hitellevelet aztán bejöttem Temesvárra és a pénzt minden akadály nélkül felvettem.

— Mit csinált azután?

— Lementem Orsovára s ott kifizettem százezer leiny adósságot.

— Nem félt, hogy a dolog hamar kitudódik s elfogják?

— Tudtam, hogy két-három napba beletelik, amíg Temesvárról megérkezik Orsovára a kifizetésről szóló értesítés, akkor pedig én már régen nem voltam ott.

— Mi volt a célja a megmaradt száznyolcvanötezer leiel?

— Élni, élvezni, mulatni akartam, mint azok, akiknek mindig sok a pénze.

Nevetve, kedélyesen mondja ezt s általában az egész beszélgetés alatt jókedvű, mosolygós.

— Merre ment Orsováról?

— Sok helyen megfordultam. Mindenütt csak egy-két napig voltam. Elmentem a bárókba, kabarékba és szórtam a pénzt. Legelőször Aradon voltam, onnan Nagyváradra mentem, aztán Kolozsvárra. Pár nap múlva már Bukarestben voltam. Az éjszakai mulatókban a pezsgőt mindenütt tucatjával rendeltem, mindenkit megvendégeltem. Csernovicban is jártam. Megérkezve a pályaudvaron, autót

taksziba szálltam s mert értek a soffőrséghez, magam hajtottam, a soffőrnek ellenben ezer lei borrávalót adtam. A csernovici Alhambrában nagyot mulattam s aztán vissza akartam utazni Bukarestbe. Megjegyzem, mindig csak gyorsvonaton vagy expresszen utaztam. Tévedésből azonban olyan kocsi ültem, amelyet egyik átszálló állomáson a kisinevi gyorshoz csatoltak s én Bukarest helyett Kisevben ébredtem fel. Nem baj, ott is mulattam egy nagyot. A múlt héten aztán, mikor már fogytán volt a pénzem, újra Bukarestbe mentem.

— Hogy tudott ilyen rövid idő alatt annyi pénzt elkölteni?

— Ez nem volt sok, — mondja hangosan kacagva, — meg aztán nem is voltam szűkmarku. Buzeu táján a vonaton egy asszony panaszkodott, hogy szamatóriumba kellene mennie, de nincs pénze. Adtam neki hatezer leit. Egyik vasúti állomáson fiatalembert láttam, didergett, nem volt téliakabátja. Odaadtam az enyémet s ma-

gammak vettem ujat. Pincéreknek, kaulauzoknak bőven osztottam a borrávalót.

— Hogy ismerték fel Bukarestbe?

— Könnyen. Magam vezettem őket nyomra. Az volt a tervem, hogy utolsó banim kiadása után magam jelentkezem. Még egy napig akartam várni. De a Venetia-szállodában igazoltatni akart egy detektív. Mutattam neki a Schmidt György névre szóló igazolványt. Kérdezte, én vagyok-e Schmidt? Azt mondtam hogy nem, mert Beck a nevem. Erre bevitt a rendőrségre. Ott elmondtam mindent őszintén. Kikutattak, gummibottal kicsit megvertek, négy napig ott tartottak s aztán idehoztak. Ez az egész.

Ez az egész. Nem bánja, hogy mit csinált, mert három hétig ur volt. Huszonhat éves, bezárják s ha büntetését leülte, új életet kezd.

Mikor távozom az ügyészégi irodából, utánam szól:

— Szerkesztő ur, aztán kérek egy lappéldányt...

Felépül a sváb diákokon

— Kevés az internátus a sok diáknak —

Temesvár, november 30.

Temesvár mindig nagy diákváros volt. Egy csomó középiskola fogadja be naponta a tudományra szomjas ifjúságot. A temesvári középiskolák tanulószámán azonban csak igen csekély része temesvári, a többi mind a Bánság különböző helyeiről rekrutálódik. Elhelyezésük már a békében is kétféleképpen történt: internátusban és magánházakban. Internátusi diák a békében kevés volt Temesvárott. A vidéki szülők jobban szerették gyermekeiket magánházakban elhelyezni, ahol az olcsóbb is volt. Jött azonban a háború és a háború utáni időszak, amikor a drágaság fokozatosan nőtt és mindegyre nehezebbé vált

a vidéki szülők

részére, hogy magánházakban elhelyezett fiaik, leányaik kosztjénét előteremtsek. Ez a körülmény hozta magával azt, hogy az internátusi lakók és maguk az internátusok is szaporodtak. Az internátusi ellátás tömegénél fogva természetesen olcsóbb, mint a privát helyen való ellátás.

Temesvárott jelenleg hét nagyobb, számbavehető internátus van. Első helyen áll — különben is ez a legrégibb — a Tanítók Háza a Bethlen utcában. Ebben körülbelül százhetven középiskolai tanuló van elhelyezve, elsősorban

tanítók gyermekei,

de a hely arányában felvesznek másokat is. A város maga is fentart két internátust, egyet a Gyár városban a Magyar utcában, egyet pedig a Belvárosban a Regatta épületében. Ebben a két internátusban jelenleg háromszázhusz középiskolás van. Régi internátus a piaristák főgimnáziumának konviktusa is, melynek jelenleg százhusz lakója van. A szeminárium épületében van elhelyezve a katolikus püspökség által fentartott internátus százötven fiúval. A sváb tanítóképző internátusában, amelybe nemcsak tanítójelölteket vesznek fel, hatvanöt középiskolai tanuló van elátásban.

A zombolyai Diákokon

nevű internátus elsősorban zombolyai és környékbeli diákokat fogad be s ebben a tanévben negyvenegy lakója van.

Az internátusi díjak havi ezerkét száz és kétezerhatszáz lei között változnak. Még ez a legmagasabb ár sem nagyobb, mint amennyiért a diákok magánházakban elhelyezhetők, ahol átlag háromezer lei a legolcsóbb ellátás.

A sváb népközösség belátta az internátusok fontosságát és azért kezdett neki, hogy nagy anyagi áldozatokkal

MOZI

Belvárosi mozi: december 6. és 7.
Gyár városi mozi: december 8. és 9.
Mehalai mozi: december 10.

Az amerikai „Witagraph“-gyár legutolsó nagy gyártmánya!

Lázadás

vagy

A Japai sziget kincse

Elsőrangú szalon és kalandor-film.

Rendkívüli modern dráma 7 felvonásban a főszerepben a hírneves amerikai művész

Miss du Pont

TIMISOARA
PIATA JF. GEORGHE A

a sváb diákság

részére Temesvárott otthont emeljen. Ez az internátus, szemben a szemináriummal, a tavaszra elkészül és két-százötven tanuló lesz képes befogadni. Az új internátus éppenséggel nem fogja csökkenteni a többi internátus létszámát, mivel ezek a jelentkezőket már tavaly sem tudták mind befogadni.

Üdvös volna, ha a bánsági magyarság felbuzdulva a svábok példáján, szintén megindítaná a mozgalmat abban az irányban, hogy a Temesvárott tanuló

magyar diákságnak

saját otthont teremtsen. És ezzel kapcsolatosan rá kell mutatnunk arra is, hogy a lánydiákok részére aránylag kevés az internátusunk. Ott van a Carmen Sylva lánygimnázium internátusa, a Tanítók Házának külön lányinternátusa a Dózsa utcában és a Notre Dame zárda internátusa. Ezek azonban mind csekély befogadóképességűek. Nagyon sok lánydiákot magánházakban kellett elhelyezni, ami részben drága, részben pedig — mivel a felügyelet nem mindenütt megfelelő — a lányokra nézve veszélyes is lehet.

A születendő gyermek

nemét előre lehet megállapítani

London, december 2.

Hill londoni egyetemi tanár egy idő óta érdekes kísérleteket végez laboratóriumában a röntgensugaraknak a születendő gyermek nemére való hatására vonatkozólag. A röntgensugarak hatásának hosszabb ideig kitett ember tudvalevőleg képtelenné válik a szaporodásra. Mivel majdnem bizonyossá vehető, hogy az egereknél a hímegér az, amely a születendő egérfióka nemét meghatározza. Hill hímegereken végzi kísérleteit.

Tíz percig tette ki Hill professzor az egereket a sugarak hatásának és aztán párosította őket be nem sugárzott nőstényekkel. Ha a fogamzás a kezelés után legfeljebb egy héttel történt, akkor a hímegérfiókák száma volt tulnyomó, ha azonban később, akkor a nőstény utódok voltak többségben.

Hill professzor kísérleteinek eredményét kommentálja egy bécsi egyetemi tanár. Szerinte régóta ismeretes a röntgensugaraknak az a hatása, hogy az állati test szöveteiben változásokat idéznek elő. Valószínűleg ilyen változások mentek végbe Hill professzor egereiben is. Az újdonság erejével hat azonban az a körülmény, hogy ez a változás befolyásolná a születendő utód nemét.

Hill professzor eredményei egyelőre nem oly frappánsak, hogy a röntgenbesugárzás hatását a születendő utód nemére teljes bizonyossággal el lehetne fogadni. Ha azonban a kísérletek pozitív eredménnyel járnának, akkor a felfedezés jelentősége beláthatatlan volna. Ez a találmány megváltoztatná nemcsak az állattenyésztésnek, hanem magának az emberiségnek jövőjét és sorsát is.

Mielőtt

karácsonyi ajándékot vesz, tekintse meg Katzky karácsonyi kiállítását (Mercy-utca 10. Legalkalmasabb ajándékok nagy választékban.

Grammofon

Zánclemez

Varrógép

Kerékpár

Motorkerékpár

Futballabdák

Zseblámpák

Hírek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Piața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4.

Telefonszámok:

Szerkesztőség: 2-52.
Kiadóhivatal: 2-52.
Nyomda: 10.
Felelős szerkesztő lakása: 2-42.

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 2 lei, az útkiráltságban 3 lei. Magyarországon 2000 kor., Jugoszláviában 1 dinár, Csehszlovákiában fél ck., Ausztriában 20 garas.

Felelős szerkesztő:

Vuchetich Endre dr.

Jégvirág nyílik

az ablakon, ha végre felvirrad a későn derengő hajnal. Fehér hermelin borítja az erdőt, mezőt, háztetőket s a tornyokat. Suhan a csengős szán, mint a gondolat, a sima fagyos úton s a prębundás vadászok vidáman köszöntik egymást a sajtótermésű kis üstön főzött pálinkával. A lányok már kötik a meleg ujjast gyors korcsolyázásra készen, s a gazda csizmája keményen ropogtatja a havat a távoli határban, hol már sarjad az elvetett mag a szűzi takaró alatt. Jó ilyenkor a meleg szobában parázsba roskadó hasábok fényében sütkörészni s kifőzni számos tervét az előjövendő évről. Jó ilyenkor a falun, mert ott lakik a béke, a nyugalom s a jólét. De bizony rossz a városban, mert ott a tél gazdagnak öröme, szegénynek átok. Mint a furiák rohannak elő a gondok és tépázzák minden oldalról a szegény cingár városi lakót a vékony überzieherben. Nincs téli ruha, nincs kamra, nem telik fára, a városi szegénynek szörnyű megpróbáltatás a tél s úgy várja a tavaszt, mint a megváltást.

Gondoljunk csak a munkaképtelenekre, a rokkantakra, a betegeknek, a hadiövezetekre, az árvaakra és a többi sok más szerencsétlen embertársunkra, akik a közelgő télnek tűző és ruha nélkül és üres élekkamrával néznek elébe.

Ezért a polgármesteri hivatal a polgárságnak ahhoz az osztályához fordul, amely adhat és kéri, sziveskedjék minden polgár tehetsége szerint hozzájárulni a nyomor enyhítéséhez.

Az adományok közvetlenül a városi főpénztárba (Városháza, földszint) fizetendők be nyugta ellenében.

Nincs más gondjuk. Kolozsvárról jelentik: A vasutigazgatósághoz ma rendelet érkezett, a CFR vezérigazgatóságtól a szolgálati szabályzat módosítása ügyében. A rendelet többek között kimondja, hogy az alantas tisztviselők a jövőben nem köszönhetnek a felettes tisztviselőket „buna ziu” megszólítással, hanem e helyett az „am onare sa va salut” köszönési mód használandó.

* Szilveszterkor a Lloyd Tavernába megyünk.

3kérdés - 3felelet!

Mi tisztítja a beleket? KOPROL!

Mi tisztítja a májat és a gyomrot? KOPROL!

Mi tisztítja a vért? KOPROL!

Izletes, biztos, alapos.

ROMANOVSKY ERNŐ
ablakredőnykereskedés és szerelés

TIMISOARA
186 Str. General Foch (Fröbl) No. 12

„FARMODONT”
FOGKRÉM

ZIPSER OLGA
Str. Alba Iulia. A legfinomabb harisny- és kezyuáruk lerakata. Linon, vászon, batizst, női és férfi zsebkendők, legfinomabb gyermekharisnyak. 346

Szomorú jövődőt olvasott ki Európának a csillagokból

Berlin, december 4.

A középkorban még tudomány volt a csillagokból való jóslás. Ma már lemosolyogjuk ezt a „tudományt”. De azért vannak, akik hisznek és ezért mindig lesznek jószok és hívők. — Grimm, az ismert német asztronómus új könyvet írt Európa jövődjéről címen.

Jövendölései általában pesszimistikusak. Szerinte Európa legközelebbi ötven esztendeje a nyugtalanságok, forradalmak, háborúk és átalakulások ideje. A bolsevizmus győzelmesen tör át az államok határait, azonban a bekövetkező európai államot nem forradalom teremti meg, de a természetes evolúció. Sok állam veszt el önállóságát és néhány teljesen megsemmisül. . .

Az egyes államokra vonatkozó jóslás rövid foglalata a következő:

Németország. 1926 Kommunista forradalom, mely évekig tart. 1929-ben háború, az államfőt megölik. 1931 béke, gazdasági és kulturális fellendülés. 1942 győzelmes háború, utána az ország még nagyobb fellendülése. 1967—1972 politikai és gazdasági krízis, anyagi romlás, anarchizmus. 1975 a megnyugvás és állandóság.

Franciaország. 1938-ig állandó krízis, de utána kulturális fellendülés és békepolitika. 1953 politikai feszültség. 1965 az újszocialisták fellépése. 1968 újszocialista forradalom. 1791 monarchista ellenforradalom, mely

Egy nyilatkozat miatt perbe fogott újságok. Kolozsvárról jelentik: Az ügyészség eljárást indított a Keleti Újság, Új Kelet, az Újság, az Ellenzék és az Est című kolozsvári lapok ellen Pop-Csicsó István legutóbb közölt állítólagos nyilatkozata miatt. A lapok a nyilatkozat szövegét budapesti táviratban kapták meg és most az eredeti táviratot bemutatták az ügyészségnek. Pop-Csicsó különben maga is a leghatározotabban megcáfolta, hogy a szóban forgó nyilatkozatot Budapesten megette volna.

* **Wendt-kávéházban** kedden, csütörtökön, szombat és vasárnap délután öt órai tea zenével (Weisz jazz-band) és tánccal.

Henry Barbusse Belgrádban. Belgrádból jelentik: Henry Barbusse ma a szerb fővárosba érkezett.

* „Lángbetűkkel vagy az ég felírva, hogy a FARMODONT fogkrémmel nem volt még jobb soha!”

— **Szabadrólra helyezés.** Jelentették, hogy Szafirescu vizsgálóbíró vizsgálati fogságba helyezte Barbier József zombolyai papirkereskedőt és nyomdatulajdonost, akit lilomtiprással vádoltak. Barbiert tegnap délelőtti védőjének közbenjárására szabadrólra helyezték.

* **Hová sietsz, oh mond hová?** A Str. Moșilor 6. szám alá. Ott van Ardelean uriszabósága, melynek a városban nincsen párja.

— **A járdák tisztántartása** érdekében a rendőrfektúra felszólítja a háztulajdonosokat, hogy a járdát naponta rendszeresen söpörtessék, a hótól megtisztíttassák és sikos időben homokkal, vagy fűrészporral behintessék. Aki a felhívásnak nem tesz eleget szigorú büntetésben részesül.

* **Megkezdődött a nagy karácsonyi vásár** a Bánát legnagyobb divatruházában a Whitehouseban ezélett Délvidéki.

Franciaország hanyatlását okozta. 1975 nyugalom, de az ország kisebb területtel kénytelen beérni.

Oroszország. 1930 forradalom, melyben a monarchisták leverik a bolsevizmust. Oroszország élére ismét cár kerül. De az új uralom nem bírja sokáig.

Anglia. 1928-ban a gyarmatok felázadnak, de kétévi háborúval levernek. Azonban Anglia világhatalma megrendül, de az ország katasztrófája csak 1975 után következik el.

Ausztria. 1927 krízis. 1960 vagy háború, vagy forradalom. Ausztria mindenesetre bolsevizálódik. Önállóságát valószínűleg elveszti.

Itália. 1934 bolsevizmus. A kommunista Itália hatalmát mai határain túl Déleuropára és a Középtenger mellékére kiterjeszti.

Csehszlovákia. 1933—1934 krízis és forradalom. 1953 kommunista kormányzat. 1963 béke- és fénykor kezdete, melynek folyamán az ország hatalma megnövekedik.

Belgium. 1970—75 között megszűnik önálló állam lenni.

Hollandia és Finnország. sorsa ugyanaz.

Portugália vége 1935-ben következik el.

Svájcot 1995-ben katasztrófa éri.

Igy Grimm ur, a modern asztronómus, aki meglehetősen szomorú jövődőt olvasott ki szegény Európának a csillagokból.

Nagy tűz a Józsefvárosban. Ma éjjel után a józsefvárosi Kossuth Lajos-utcában levő Grünwald és Spitzer-féle börtönben tűz támadt, amely rövidesen az egész áruraktárra kiterjedt. A város valamennyi tűzoltósága kivonult, hogy a tüzet lokalizálja. A kár óriási.

* **Ping-Pong,** h-Yong. Ma szenzációsan olcsó áron Kálmán papírruházában, Hunyadi-utca.

* **Irodák, vállalatok** legolcsóbb bevásárlási forrása Kálmán papírruházában, Hunyadi-utca.

* **Repülőgép szállott le a Hunyadi-híd mellett** és a pilóta kijelentette, hogy csak azért szállott le, hogy Fa Mihálynak a Mária mellett levő boltjában felvágottat vásároljon.

* **Marschall Jakab és Fia** fest és tisztít ruhákat, selymet, gyapjút, szöveteket, külön osztály: prémestőde. Timișoara, IV. Str. Gen. Foch 19. Telefon: 11-66.

— **Betörők a Gránátos-utcában.** Westfried Náthán panaszt tett a rendőrségen, hogy Gyárvaros, Gránátos-utca 4. szám alatti lakásának ajtaját ismeretlen tettesek felcsiszolták és szobájából különböző férfiruhákat és több ezer lei értékű beszarabiai báránybőröket loptak el. A nyomozás folyik.

— **Rudyard Kipling súlyos beteg.** Londonból jelentik: Rudyard Kipling, a világhírű angol író súlyosan beteg. Állapota aggodalomra ad okot.

* **Bánati szanatórium** Temesvár, sebészeti-, belgyógyászati-, gyermek-, ideg-, testgyógyászati-, húgyszervi-, női-, fül-, orr-, nyak-, szem-, bőrbajok kezelése. Röntgen és diathermia.

* **Étkezni járnak még a Józsefvárosból is a Muntean János-féle „Három rózsza” vendéglőbe.** Négy fogásos ebéd 30 Lei. Vacsora 20 Lei. Kötő italok! Figyelmes kiszolgálás. II. ker., Rózsza-tér 6. szám.

— **JÓNAPOT KIVÁNOK,** kedves olvasó. Nem félsz, hogy a Mikulás megvirgácsol, amiért rossz voltál? Nem, nem, nincsen okod félni, hiszen te jó vagy, pontosan fizeted az adót, teljesíted a különböző rendelkezéseket, nem zudulsz fel az egyre fokozódó drágaság ellen. És ezenfelül még Mikulás-ajándékot is akarsz adni a családodnak, ha természetesen férj és apa vagy. Nem vagy tehát rossz ember és nem námpángol el a Mikulás. Jóságodért tehát jutalmat érdemelsz. A jutalmad pedig legyen az, hogy a Mikulás bácsi leljen meg téged jó sok pénzzel, hogy azon becses nőnek és valamennyi sívalkodó gyermeknek Mikulás nevében ajándékot vehess. Az utóbbiaknak ne feledd el a lelkükre kötni, hogy a cipőjüket a régmúlt idők szokása szerint a mikulási éjszakára ne rakják ki az ablakba. Mert másnap reggel nem kereshetnék meg azokban az ajándékot abból az egyszerű okból, mivel azt biztosan emlékebe vinné valaki, mikulási emléke.

— **A temesvári munkásság üzemei.** A temesvári munkásság termelő üzemet létesített, hogy a közönséget olcsó és jó kiszolgálásban részesítse. A termelő üzemet mindenkit kiszolgálják, aki igénybe óhajtja azokat venni, tehát nemcsak szervezett munkásokat. Az árak olcsóbbak az átlagos áraknál, egyes esetekben ötven-hatvan százalékkal is. A sütő, szabó, borbély és cipészüzemekben alkalmazott munkások egytől-egyig első osztályú szakemberek. A belvárosi borbélyüzem az új Munkásotthonba költözött át, a gyárvarosi Buziási-uton megnyílt borbélyüzem szintén a munkásság tulajdonát képezi.

* **Uj műsor a Pátria-kabarében.** A gyárvarosi Pátria-kabaré ma szombaton és holnap vasárnap teljesen új műsort mutat be, melynek keretében színpadra kerül egy kacagató bohózat és egy nagyszerű tréfa. Az igazgatóságnak stkerült Mirjam Borcát, a világhírű néger táncosnőt rövid időre prolongálni, aki holnap este még eddig nem látott új táncot fog táncolni. Vasárnap tea délután és mérsékelt helyi előadás, kezdete pont öt órakor.

— **Csaló agrárhivatali alkalmazott.** Boursos Neagu, a temesvári agrárhivatal volt irattárosát, a temesvári törvényszék még tavaly egy esztendői börtönre ítélte, mert két vidéki asszonytól pénzt akart kicsalni azon címen, hogy neki módjában van az agrárbizottságnál érdeklükben eljárni. Az ítéletábla Antonescu tanácsa tegnap Schimmerling Ámin dr. védőbeszéde után a büntetést két évi börtönre emelte fel és eirendelte vádlott azonnali letartóztatását.

* **Eddie Wood's** eredeti amerikai jazz-band zenekar a mai naptól a Lloyd Tavernában játszik, francia saxophon művész, aki nyolc különböző hangszerezen zenél, azonkívül Banje és a többi eredeti jazz hangszerek. Alexander & Evelynne s a kiváló bécsi mondain táncművész-pár. Páris, Wien és berlini sikerük után egy hónapi vendégszereplésre sikerült megnyerni és hisszük, hogy rövidesen Timișoara dédelgetett kedvencei lesznek. Vasárnap délután, mint rendesen, műsoros tea-délután

* **Mielőtt moziba, hangversenyre vagy színházba megy, vacsorázzék meg Zsuzsi buffetjében.** (Uzletl zárórán túl bejárt a kapun), ahol hideg és meleg-ételek szolgálnak fel. Hideg ételek, előételek, halak zsurokrk rendelésre házhoz szállíthatnak. Abonensek házon kívül is felvétetnek.

Értesítés!

Tisztelettel értesítem a közönséget, hogy

Zsivkovits István

uriszabó üzlete, mely fivérem elhalálása folytán két napig zárva volt, változatlanul tovább vezetettik. Kérem a tisztelt közönséget, hogy az üzlet továbbra is tartsa meg bizalmát és biztosítom, hogy a legfigyelmesebb kiszolgálásban fog részesülni, amint ez az évtizedes cégemnél mindig elv volt.

Tisztelettel

Zsivkovits Miklós

Olcsón eladnánk avagy eicserélnénk

Bucuresti központjában fekvő szép, modern

bérházat

(azonnal beköltözhető 6 szobás uri lakással, minden mellékkeliséggel)

egy temesvári bérházzal. Cim a kiadóban.

Irodalom

Gárdonyi Géza

élete és költészete

Nem sablonos tanulmány. Szabolcska Lászlónak könyve, mely most hagyta el a sajtót. Szabolcska Mihály és Gárdonyi Géza neve fonódik benne egybe azokon a leveleken keresztül, melyeket az egri remete a kiváló költő-paphoz intézett. A két nagy magyar költő harmincéves barátságának hű tükré ez a levelezés és miután Gárdonyi annak idején nem a nyilvánosságra szánta, őszintén ismerhetjük meg belőlük az író egyéniségét, az embernek képmását. Ez első nagy értéke a könyvnek. Jelentőségét Császár Elemér emeli ki előszavában, amely egyben legáltalános bírálata is a műnek. A könyvben — írja Császár — Gárdonyi emberi arc képe, amint kiformalódik elénk, sok eddig ismeretlen vonással gazdagszik és mélyül. Nem lesz általuk a kép nagyszabású — maga Gárdonyi is csak mint író volt nagyszabású s nem mint ember — de így élesek a költő arcvonásai, szebb és harmonikusabb emberi valója. Fény derül olyan vonásaira, amelyeket mi, tőle távol állók, nem láthattuk meg, csak azok, akiket közel engedett szívéhez — kevesen voltak, s olyan hosszú időn át, mint Szabolcska Mihályt, senkit sem méltatott barátságára. S ami még fontosabb: a kegyelet fénye keresztül tör azokon az árnyékfoszlányokon, amelyeket — még jóakarói is — rávetettek Gárdonyinak az átlagos emberitől elütő s ezért sokaktól különösnek tartott egyéniségére.

A könyv legnagyobb vonzó ereje a benne lenyomatott tizenkét Gárdonyi levél. Gárdonyit olvasni, amikor magáról ír — ritka élvezet. Ez magában véve minden ajánlásnál többet ér. Gárdonyinál hatalmasabb pártfogót keresve sem találhatat volna Szabolcska László. Kegyeletben fogant a mű és szeretettől termékenyült meg. Ez a szeretet jut kifejezésre a szerző ajánlásában is: Ezt az első könyvemet az én legjobb és legigazibb barátomnak édes apámnak ajánlom szíven szeretettel.

Hisszük, hogy a közönség azzal a szeretettel fogadja a könyvet, mint amilyen szeretettel szerzője írta. A mű külső kiállítása méltó tartalmához és a Helicon-nyomda munkáját dicséri.

Rajtam keresztül

Szerényen és alázatosan kopogtat be 1925 karácsonyára az erdélyi és bánági irónemzedék fiatal, izmos, tehetséges tagjának, Török Sándornak „Rajtam keresztül” című kötete. Török Sándor a maga egyéni megfigyelésével, a mindennapi élet ezernyi bajának, tragikumának persziflázshangú krónikása. Színes írásai, meleg hangú riportjai, a keserű humor jegyében íródott cikkei most kibontakozó tehetséget sejtetnek. Török Sándor, a maga huszonegy évével, már eléggé megjárta az élet tövises útját, végigszenvetve a keserű megpróbáltatásokat s ez az, ami írásainak vonzerőt és érdeklődést biztosít. Elismeréssel kell adóznunk, hogy a mai súlyos viszonyok közepette igen szerény anyagi erejét felülmúló áldozattal csokorba kötötte írásait s azokat a magyar olvasóknak kiadja. Török Sándornak a humor az erőssége, ez a drága humor minden során keresztülvonul, hogy elfeledtesse az emberrel a gondot és elűzze a lelkéből a bűt és bánatot.

A könyv kétszázötven oldalos lesz, címlapját Kora-Korber Nándor, az ismert festőművész rajzolta s december közepén jelenik meg. Ára száz lei.

Régi idők, régi emberek. Ez a címe Nagy Márton volt biharmegyei főszolgabíró könyvének, amely most jelent meg. A könyv tartalmára következtetni lehet már a címből. Egy sereg régi ismert emberről közöl a könyv kedves intimításokat, azonkívül pedig negyven esztendőre visszamenőleg mindenféle apró, bájos, hu-

moros históriát a régi megyei, városi életből, régi bálokról, hét országra szóló mulatságokról. Kedélyes, csevegő a Nagy Márton minden históriája, de mégis értékes, kellemes olvasmány, amely mindvégig lekötve tartja a figyelmünket. Temesvárott Moravetz-nél kapható 150 leiért.

Bánát cím alatt karácsonykor új folyóirat fog megjelenni Temesvárott, mely úgy a belföldi közönséggel mint a külfölddel a Bánátot akarja megismertetni, művészeti, irodalmi, gazdasági és egyéb viszonylataiban. Örömmel várjuk megjelenését, mert valóban szükség volt egy olyan irányú folyóiratra, mely a Bánát életét a külföld számára is visszatükrözteti. A lap a politikának nem ad helyet,

román magyar német és francia cikkek fog közölni nagyszámu munkatársai tollából, gazdag és eredeti illusztrációkkal.

Az Arany János Társaság első ünnepi felolvasó ülése. Az Arany János Társaság az irodalmi évad kapcsán rendezendő ünnepi felolvasó üléseinek elsejét december hó 20 án tartja a színház nagytermében délelőtt tizenegyórától kezdettel. A nyolc számból álló műsor első pontja Járósy Dezső elnöki megnyitója, amelynek kapcsán a Magyar Tudományos Akadémia és a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola kettős jubileumi alkalmához fűz időszerű reflexiókat, — Jegyek 50, 40, 30 lei árban a Bánát Hírlapirodában válthatók.

Kommunistikus érzés kell

a gyűjtés szenvedélyéhez

Temesvár, december 5.

Nincs nagyobb öröm és tanulság a riporter számára, mint szemben ülni egy emberrel, kinek tapasztalata gazdag, tudásköre széles, ítéllete biztos és megállapodott a tények és eszmék rohanó változásaiban. Ilyenkor a riporter nem igen kérdez, inkább hallgat, mert tudja, hogy az igaz műveltség mélyvízű forrás, melyből kérelelnül is felbuzog az ismeretek üde itala.

Fülpöpp Béla dr. a műbarát, könyvgyűjtő a tudományos világban ismert és nagybecsült ásványkereső, hosszabb olaszországi tanulmányút után visszatért, s mi felhasználva a kitünő alkalmat, felkerestük őt otthonában, hol meghallhatuk benyomásait és élményeit elmélyedésre csábító színdus előadásában.

Az utazásról beszélt. Az utazás a legnagyobb gyönyörűség, mondotta, mert csillapítja lelkünk legnagyobb éhségét, megismerteti velünk az ismeretlent. De ha teljességében akarjuk átélni ezt a nagy gyönyörűséget, úgy fel kell rá készülnünk szellemi étellekkel csigázva éhségünket már jó előre, mert így mélyebb lesz az élvezet. Itt a legjobb alkalom: közellednek a hosszú téli esték, mikor jól esik a zöld ernyős lámpa fényében, legjobb barátainkkal, a könyvekkel, megbeszélni jövődöntő utazások tervét. Aki Olaszországba készül olvassa el Goethe, Heine, Stendal és Taine olaszországi utazásait, mert az ő nagy világszemléletükön keresztül fogja majd érezni a történelmi perspektívát, stílusuk és klasszikus kepeik nyomán pedig ama szépségek megszámlálhatatlan és fel nem bontható sokaságát, melyek az „antik” szó alatt lappanganak. A monografiákat sem szabad elhanyagolnunk, különösen Maclaure, valamint Chledovszki háromkötetes művét a renaissance, barokk és rokoko Rómáról.

Elsősorban Rómát, Firenzét, Nápolyt és Milanót kell megismernünk, mert e négy város a múlt és a szépség esszenciája. Aki látta például a holt várost, Pompeit, sohasem fogja elfeledni. Megelevenedik a kétezer éve porba tűnt római élet, a lakásokkal, a piaccal a peristiliummal s a homályos atriummal. Természetesen

akinek ideje engedi, bebarangolhatja egész Itáliát, Elba szigetét és Szardíniát sem mellőzve. Mindenütt gazdagodik tapasztalatban és gyönyörűségben. Aki csak teheti, ősszel vagy tavasszal utazzék, ilyenkor kevésbé zavarja szemlélődése nyugalmát a sok utas, másrészt nyitva állanak számára a múzeumok és összes más intézmények, melyek nyáron gyakorta zárva vannak. Legfőbb ideje, hogy az állam is minden eszközzel, főleg a vízumok megszüntetésével előmozdítsa az utazás könnyebbését. Hisz Romániának is elsősorú érdeke, hogy polgárai ismereteiket szaporítsák s ily módon az ország szellemi tőkét növeljék. Intellektueljeink elhanyagolják az olasz kultúrát más kultúrákkal szemben, fejezte be szavait; pedig jól tennék, ha gyakrabban keresnének fel, nem feledve, hogy Itália az egyetemes európai műveltség bölcsője.

Majd gyűjtői tevékenysége eredményeiről is hallottunk egyet-mást: tények, melyek rendkívüli érdekességükkel fogva megérdemlik minden indiszkréciónkat. Megtalálta a kapcsolatot Olaszország kiváló geológusával, többek között Mallandrával, a vezuvi obszervatórium igazgatójával. Milanóban, Arinivel, Bolognában Boerisszel, Pizában d'Achiardivel, Rómában Milosevits-csel, Torinóban Reppossal folytatott számos eszmecsere, kik mindannyian kitüntető szívéllyességgel, meleg barátsággal fogadták, a jövőbeli szellemi közlekedés tartósságának és folytonosságának biztosítékait nyújtva.

Utolsó gondolatában a gyűjtés és a kommunistikus érzés kapcsolatát kereste. Mindenki, aki bizonyos ismeretekkel és anyagi javakkal rendelkezik, folytasson gyűjtői tevékenységet, mondotta; mert semmi sem javítja, nemesíti hatalmasabban erkölcsi fel fogásunkat, mint a természet nagy szeretete és a körülöttünk levő világ megismerése. Mindenki, aki rendszer és hozzáértés alapján nőtt bele a gyűjtői tevékenységbe, nagy értéket termel, legyen szó képről, könyvről, ásványról vagy bármiről másról, mert ismeretei, szívóssága és sokszor egy egész élet önfeláldozó munkája árán, harmonikus egységbe foglalja tuda-

mányos, művészi, etnográfiai vagy bármely más kérdésre vonatkozó dokumentumok sokaságát, melyek szét-szórva jelentéktelenek, vagy legalább is nem teljes értékűek.

Minden gyűjtőnek kommunistikus érzést kell belevinni a gyűjtés gondolatába, hogy halála után is nyoma maradjon munkájának. Hagyományozza mindenki legalább is gyűjteménye egy részét a közintézményeknek, az államnak. Ez az a gondolat, melyet végre be kell vinnünk a kis nemzetek öntudatába is, okulva a hatalmas Amerika és Anglia példáján, melyek gazdag polgárai mindig tudták, hogy a közzel szemben kötelességeik vannak. Igyekezünk mi is ápolni ezt a szellemet, mert ez teszi aggyá a nemzeteket, ez a valóságos értéket adó, leghatalmasabb kommunistikus együttérzés. F.

Színház

Színházi műsor:

Szombat délután ötkor: Feleségem babája
Szombat este nyolckor: Hármacskán
Vasárnap délután félháromkor: Dolly
Vasárnap délután hatkor: Frasquita
Vasárnap este negyedtízkor: Masa pénzt keres (bemutató előadás F. Sugár Teri fellépésével).
Hétfő este: Masa pénzt keres.
Kedd este: Masa pénzt keres.
Szerda este: Frasquita (Karácsonyi III vendégtárléka).
Csütörtök este: Frasquita (Karácsonyi III vendégtárléka).
Péntek este: Orlov (bemutató előadás).

Német színtársulat Temesvárott. A romániai német színtársulat 1926 január hatodikán kezdi meg szezonját Temesvárott, amely január tizenhatalmadikáig tart. A társulat igazgatója a német színészek egyik legkiválóbbja, S und t Pál, aki elsőrangú társulattal érkezik Temesvárra. A társulat Marinka a táncosnő című operettel kezdi meg a temesvári idényt.

A színházi iroda hírei. Vasárnap este mutatja be a színház Verneuil pompás vigjátékát, amelynek Masa pénzt keres a címe és amelyben F. Sugár Teri játssza a vezetés szerepét. A francia vigjáték három egymást követő esetben kerül színre. Jövő hét közepén, szerdán és csütörtökön Karácsonyi III, a kolozsvári színház ünnepelt primadonnája vendégszerepel a Frasquita operettben, pénteken pedig a külföldön zajos sikereket aratott Orlov operettnek lesz a bemutatója, amelynek kiállítására, diszleteire az igazgatóság közel százezer leit áldozott.

Művészet

A Temesvári Zenebarátok Társasága december tizenkilencedikén este a tisztai Kaszinó nagytermében tartja második szimfonikus hangversenyét. A hangversenynek különös fényt ad az, hogy a halhatatlan Beethoven emlékének szentelik. A hangverseny vendégművésznője a világvizonylatban is kiváló Hevesi Piroska. A filharmonikusok többek között Beethoven nyolcadik szimfóniáját adják elő. A nagy érdeklődésre való tekintettel figyelmébe ajánljuk a közönségnek, hogy jegyeit már most jegyeztesse elő a „Bánát” hírlap-irodában.

Sport

A vasárnapi temesvári sport-program a hideg fagyos időjárás miatt gyenge lesz. Egy-két egyesület kivéve, az összes egyesület elállottak bajnoki mérkőzéseik lejátszásától. Vasárnap csupán a mult hétről visszamaradt Kinizsi—ZSE elsőosztályu bajnoki mérkőzése nyer lebonyolítást a Banatul-pályán félhárom órai kezdettel, míg a Pátia-pályán a pályatulajdonos játssza le a másodosztályu bajnokiját a Zombolyai munkásokkal. A vasárnapra kisorsolt Kinizsi—TAC bajnoki mérkőzés, a nagy futball-derby most már tavaszra lett elhalasztva.

DRACHSLER

SZÉP KARÁCSONYI AJÁNDÉKOK OLCSÓ
TIMIȘOARA
HUNYADY UTCA 3.

ÉKSZERÉSZ

Temesvári

Record
Specială
Sör

zamatós iz

páratlan tápérték

utólérhetetlen minőség.

A hivek.

Irtá: Mórlicz Zsigmond.

A fiatal pap elhatározta, hogy minden hivatást végiglátogatja, hogy megismerje őket s amint lehet, segítségükre legyen.

— Jó napot kívánok, — köszön be az első udvarban azon az utcán, amelyet ma délután kiszabott magának.

— Jónapot nagytiszteletű uram, isten hozta, tessék mán bejebb sétálni.

— Itthon van-e a gazda?
— Itthon, hogyne volna, kérem. Bementek, leültek, az asszony mingyárt előkereste a herócsés tálalt s kínálgatózott.

A pap figyelmesen nézett körül s kikérdezte az asszonyt egész életéről. Egyszerű volt az és komplikálatlan. Kis birtokon maguknak dolgozó emberek zavartalan, csöndes élete. De a gazda csak nem jött, nem jött.

— Hát hol van ilyen sokáig, — kérdezte végre a pap. — Hát nincs itthon?

— De igen, itthon van, csak egy szekér trágyát vitt ki a Barambéra.

A pap, aki tudta hol ez a határ-rész, gondolta, hogy egy nehéz fuvárnak félnapig megtart egy fordulás, Nem várta hát be a gazdát, elbucszott s az asszony jószágának és udvariasságának tudta be a furcsa beállítást, hogy itthon levőnek mondja az urát, aki talán csak éjfélkor ér haza.

A másik házban a gazda maga jött elébe az udvaron. Ez egy nagy szál magyar volt deres, vállas, borzhaju öreg, aki már tudta, mért jön a pap, mert ő maga szolította meg mult vasárnap, hogy mért nem teszi nála is tiszteletét, úgy mint a Keszi sógoréknál.

— No bátyám, erre jártam. hát mondok, nem megyek el a kapu előtt.

— Nagyon jól tette, tiszteletes uram.

— Hát hogy vannak, mi ujság?

— Semmi különös.

— Hogy sikerült a tavalyi termés?

— Meglehetősen.

— Hát jövőre mit számít?

— Vagy így, vagy úgy.

Sehogysé akart felmelegedni a beszéd s egy szóval sem invitálja beljebb, csak áll az öreg magyar, komolyan, méltóságosan az udvar közepén, amelyen a tyukok már kezdtek felülni. Korán alkonyodik így télen.

A pap kényelmetlenül kezdi érezni magát. Sehogysé tud komoly gazdasági, se áhítatos témát találni a me-rev gazda szeme előtt.

— Hát a nénemasszony tán nincs itthon?

— Itthon van az.

— Kicsit elment a szomszédba?

— szól a pap, okulva az előbbi eseten.

— Nem. Bent van.

— De csak nem jött a behívás a ház fele.

— Hát a fiatalasszony? a kedves lánya?

— Az is.

— Itthon van?

— Igen.

— Az is bent van?

— Bent.

— Valami nagy dolog van odabent?

— Nincs éppen.

— Sütés? Dağasztás?

— Nem.

— Nagymosás, szapulás?

— Nem.

Ujra megfeneklett. Itt nincs más hátra, módját kell találni a bucsuzásnak.

— Hát nagyon örültem, hogy ilyen jó egészségbe találtam kegyelmüket, — s kezet nyújtott az öregnek, aki nyugodtan, derűsen, komolyan rázta meg a kezét. — Tisztelem a néném asszonyt s az egész családot.

— Köszönöm szépen, tiszteletes uram.

Mikor a kapuig kiértek, a papnak még se fért a fejébe, hogy így eresztik el.

— Ugyan bátyám, mondja mán meg: tán összevesztetek. Az asszonyokkal. Mer megesik az.

— Nem, tiszteletes ur.

— Mán pedig valaminek kell lenni.

— Van is, — csillog fel az öreg ember arca.

— A lánya?

— Igen.

— Mit csinál?

Az öregember hamiskásan elmosolyodik. A szeme sarka hunyorít. S kicsit kehintve szól:

— Szaporodik.

Ezzel kezet nyújtott s elbocsátotta a papot. Aki aztán nevetve és fejcsóválva ment a harmadik házba, ahol végre egész rendesen otthon volt a férj is, meg a feleség is. be is invitálták, jól is érezte magát, bár mint szegény emberek megkínálni restelték.

— Hát hány éves házások mán, barátom — mondta a pap az embernek, aki kis öreg napszósemler lévén csak, ez a megszólítás dukált neki.

Keresztrejtvény

Beküldötte: Nemes Ilonka.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32
33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48
49	50	51	52	53	54	55	56
57	58	59	60	61	62	63	64
65	66	67	68	69	70	71	72

Vízszintes sorok: 1 Erdélyi fejedelem. 5 Világrész. 9 Szeszies ital tréfás neve. 11 Norvég drámaíró. 12 Az olasz hangsor egyik hangja. 13 Toscanai város. 15 Ige is, főnév is. 16 Hamis. 17 Folyó Szibériában. 19 Ételbe teszik. 20 Indulatszó. 21 Ebben lakik az egér. 23 Vidám ellentétje. 24 Szövetben van. 26 Szép ellentéte. 28 Ige is, főnév is. 29 Mohamedan sapka. 30 Ritka a modern versben. 32 Iparos. 34 Emésztőszerv. 35. Ige. 36 Munkadíj. 37 Rag. 38 Világító és fűtőanyag. 39 Mohamedán szentírás. 41 Román becéző női név. 43 Folyó is, ige is. 44 Eső után van. 45 Francia folyó, fonetikusan. 47 Női becéző név. 49 Német helyhatározó. 50 Ige. 52 Könyvben van. 54 Az szeretne a paraszt lenni. 55 Pogány isten. 57 Ugyanaz, mint 20 vízszintesen. 58 A szegényt huzza. 59 Női név. 61 Pásztor teszi. 63 Fakéreg csónak. 66 Női becéző név. 67 Montegnói város. 68 Német bucsuzás, fon. Függőleges sorok: 1 Férfi név. 2 Névmas. 3 Ige. 4 Fényképezőgép faj. 5 Finn kikötő.

6 Olaszul király. 7 Ugyanaz, mint 49 vízszintesen. 8 Örző vállalat. 10 Menyasszony. 11 Ha hirtelen nem jut eszünkbe valami, azt mondjuk... 14 Férfi név. 15 Csak akkor látni csillagot. 17 Állat van benne. 18 Nemzet. 19 Ige. 21 Nem ihatsz mindegyikből. 23 Egy népdalban az egészségnél is előre teszik. 25 Olyan a kislány, mint egy... 27 Férfi név. 28 Hatalmas uralkodó volt hajdan. 29 Kis gyerek sokszor szokott. 31 Enélkül is szép az ifju. 33 Kereskedő teszi. 34 Kígyó. 38 Gyáva használja küzdelemben. 39 Nem jó az. 40 Rag. 42 Még a pogány templomokban is van. 43 Erény. 44 Sok reményt takar. 46 Ideges ember nem szereti. 48 Török város. 50 Bánat más szóval. 51 Erdődtény. 53 Így szól a puska 55 Szép, franciául. 56 Félnek tőle a hajósok. 59 Úditó ital. 60 A tolvaj ettől nem ijed meg. 62 Kettős német magánhangzó. 64 Biztató szó. 65 Kettős német magánhangzó. 69 A hét magyar vezér itt kötötte a vészszöveget.

Rejtvénymegfejtőink figyelmébe!

A mult vasárnapi Déli Hirlapban közölt keresztrejtvény megfejtését kedden megjelenő számunkban közöljük.

B U I C K

1925 augusztus 18-tól szeptember 11-ig az orosz kormány autómínősítési versenyt rendezett Leningrad—Tiflis—Moszkva között, vagyis 5500 kilométer távolságon. 84 különböző márkájú autó vett részt a versenyen, amelyeket a cilinderek kapacitásához mérten osztályokba soroztak.

A második osztály a következő nyolc márkát foglalta magában: Buick, Benz, Fiat, Hudson, Nash, Packard, Pierce-Arrow és Studebaker.

A verseny célja volt a különböző jó gyártmányok előnyeit megállapítani és átalakításukat az oroszországi utak jelenlegi állapotához képest.

A második csoport részére megállapított öt díj közül négyet a Buick gyártmányok nyertek el:

1. Az orosz kormány részéről felajánlott nagy díjat a legjobban osztályozott gép részére,
2. A gazdasági verseny első díját,
3. A menetközbeni sebességi verseny első díját,
4. A nyugvó helyzetből indított sebességi verseny első díját.

Vezérképviselő Románia részére:

„NOËL” Részvénytársaság
Bukarest, Calea Victoriei 105

— Hát nagytiszteletes uram. — felelt az ura helyett az ajtószarka mellől az asszony — jószereivel azt mondhatnám, hogy egy se.

— No. Hogy-hogy?

— Nem vagyunk mink megesküdvé, kezeit csókolom, csak együtt élünk.

— Ejnye, ejnye.

Egy kis csönd volt. A pap érezte, hogy ez az a hely, ahol reá szükség van.

— Nézze, nézze. Miért nem segítenek rajta?

— Bizony, nagytiszteletes uram, van neki egy gazember testvére, hogyha ez a szegény ember egyszer felfordul, az én alólam kihuzza a lepedőt. Mer azt úgy tessék meghinni, hogy az égvilágon semmi nem vót, mikor mi összemertünk, osztán most mégis itt ez a kis ház. Kicsi ház. Osztán nem kell hozzá semmi, csakhogy meghaljon ez az ember, az a gazember mingyárt kihuzza alólam a lepedőt. Mán mondta is, hogy eljön velem a községházára.

— Nemcsak oda kell eljönni, hanem a templomba is, — szölt a pap — a jó isten színe elé. Jóvátenni, hogy ennyi ideig isteni törvények nélkül éltek...

— Hallod! — szölt az asszony.

A kis öreg napszósemler megrántotta magán a gúnyát.

— Oda nem gyün el velem, — szölt sietve az asszony.

A pap elbámult.

— Miért?

Az asszony egy lépést előbb merészkedett az asztal felé.

— Szígyell... — mondta komolyan. — Restell én velem oda felmenni.

— Mért szégyellene, mért restellene?

— Hát ott ismerik. A templomba mindenki ismeri. Oda restell.

Ezzel visszahuzódott a kemencéig; ő maga is restelli, vagy mi.

— No hát hiszen nem muszáj templomba menni. Szépen eljönnek az irodába együtt s megesküsznek.

A jó isten azt éppennyug látja, mintha a templomban volnának.

Csönd. Az asszony mereven nézte az urát, akkor boldogan nyilatkozott helyette:

— Arra hajlandó szívesen.

A pap boldog volt. Úgy érezte, ezeknek az egyszerű embereknek az életében valami nagy dolgot mégis eldöntött.

Mikor kikisérték, az asszony megcsókolta a kezét. A férfi, aki egy szót sem szölt egész idő alatt, úgy tett, s olyan volt, mintha valami rettentő nagy, boldogító kegyet gyakorolt volna a világgal szemben.

Tüdőbajosok

Mellbetegek Asztmatikusok
Heptikások Górvélyesek
Sápkórosok Vérszegények

szenvedéseire meghozza a várva-várt enyhülést a Vértes-féle vasmész szőrp. Ezer meg ezer halálával bizonyítja a Vértes-szőrp kiváló hatását. Ize kellemes. London, Róma, Páris és Osztenében kiténtetve. 4 üveg 450 lei.

Iszákosság

Aki ezen ocsmány büntől szabadulni akar, használja a „Antibetin Vértes” törv. védett, régóta bevált iszákosság elleni szert, amely megutáltatja az iszákossággal a szeszies italt. Ize, szaga nincs s így az illető tudta nélkül is beadható. 2 üveg 300 lei.

G y o m o r

bajokat u. m. étvágytalanságot, ros emésztést, felbőfögést, hanyásingert, gyomorégést és gyomorgörcsőt, valamint mindenfajta gyöngékedést megszüntet a Vértes-féle gyomoreszencia. 4 üveg 450 lei. 254

Vértes Lajos

Sas-gyógy-szertár Lugoj, 204 sz.

Cukrász különlegességek

dessertek, torták stb. közismert legjobb minőségben MANN cukrászdában, Gyárváros, Str. 3 2495 August (Andrássy-ut)

Mindenki meggyőződhetik

arról, hogy ékszerajándéktárgyakat csak a „Juvelie” ékszerüzletben lehet a legjobban és legolcsóbban beszerezni.

Pontos kiszolgálás. 45

Juvelie, Timișoara I., Str. Mercy 3, kapu alatt

Gyerekujság

Szerkeszti: Kóró Pál bácsi.

Kalandos Palkó utazásai

— Palkó az aranyások között, —

Kalandos Palkótól ott váltunk el, hogy Japán egyik városában bement apogány templomba és ott az igaz Istenhez imádkozott. Az ima nem volt vábavaló, mert Palkót az Isten csak-nyan hamarosan megsegítette.

Mikor kijött a templomból, elment kikötőbe és nézegette a hajókat. Különbösen egy szép nagy fehér hajó nyerte meg a tetszését, amelynek árbócán sávos lobogó lengett harminc-nyolc csillaggal. Ez az amerikai zászló, mint Palkó a hajót nézegette, egy-erre csak megszólítja egy matróz:

— Tetszik neked ez a hajó, fiam?

— Nem akarnál rajta hajósinas lenni?

Palkó erre a kérdésre nem adott választ, hanem szintén kérdezett:

— Hová indul ez a hajó?

— Amerikába, Szan-Franciskóba, és pedig már holnap.

— Palkó erre elgondolta, hogy neki lenne Amerikába menni, mert onnan hamarosa átjuthat Európába, sokkal könnyebben legalább, mint Ázsián keresztül. Felcsapott hát és megígérte, hogy még délután jelentkezik szolgál-
tra.

Kalandos Palkó sietve sietett haza az öreg japánhoz, akinek elmondta, hogy alkalma van Amerikába menni és reméli, hogy onnan hamarosan tovább mehet majd Európa felé. Az öreg japáni így szólt:

— Édes fiam, megígértem neked, hogy nem tartalak vissza és szívesen segítlek abban, hogy hazatérj szülőid-
hez.

Bepakkolt neki ruhát, ennivalót, sőt még pénzt is adott vele, délután pedig maga is elkísérte a hajóra és ott kapitány jóakarátába ajánlotta. Palkó szeretettel bucsuzott el az öreg japánitól és szomorúan nézett utána, amikor az eltávozott a hajóról.

Az amerikai hajó másnap megkezdte útját Szan-Franciskó felé. Palkó tapasztalta, hogy tengeri hajón hajósinasnak lenni egészen más mint a dunai hajón, melyen annak idején Orsováról elindult volt. Itt bizony segíteni kellett fedélzetet surolni, vi-
torlát foldozni és még sok egyebet. De szívesen végezte a munkát, mert mindenki szívélyesen és szeretettel bánt vele. Két hétig tartott az út Japánból Szan-Franciskóig. Mikor aztán a hajó kikötött, a kapitány, aki a szorgalmas és értelmes Palkót nagyon megszerette, rábeszélte, hogy maradjon továbbra is a hajón. Palkó azonban erre nem volt kapható. Elbucsu-
zott tehát a kapitánytól és a matrózok-
tól és a városba indult.

Néhány napig Szan-Franciskóban akart maradni és azért lakás után nézett. Egy kedves öregasszonynál talált is lakást. Idejét azzal töltötte, hogy nézegette naponta a várost. Egy nap utja egy kocsmá elé vezette, amely

előtt több bőrruhás férfiut látott, akik mindenféle szerszámmal voltak fel-
szerelve és mindegyiknél ásó is volt.

Palkó nézte ezeket a különös fér-
fiakat és az egyik meg is szólította őt:

— Nem volna kedved velünk jönni?

— Hová? — kérdezte Palkó.

— Az aranymezőkre. Mi aranyások vagyunk.

— Nem mehetek, mert nekem siet-
nem kell vissza Európába a szüleim-
hez.

— Ó, te csacsi, — szólt erre az aranyás, — ha Európába kerülsz, ak-
kor pláne gyere velünk. Pár hét alatt
szerezhetsz sok aranyat és vagyonnal
mehetsz aztán haza.

Palkónak ez a gondolat megtetszett. Ugy vélte, hogy szülői inkább meg-
bocsátának majd neki, ha jó sok aranyat hoz nekik.

Elment a lakására a holmijáért és az aranyásokhoz csatlakozott, akik még aznap utnak indultak.

Gyalog mentek, rossz utakon, jeges, havas vidéken keresztül, amikor napok mulva végre egy völgyben egy csomó deszkabódét láttak.

— Megérkeztünk, — mondta az egyik aranyás.

A korcsmárosnál, akinél minden elképzelhető dolgot lehetett kapni, deszkákat vettek maguknak és csináltak bódét, melyben még aznap behurcol-
kodtak.

Palkó azt hitte, hogy itt a gazdag-
ság várakozik rá, de hamarosan csa-
lódott.

bocsátának majd neki, ha jó sok aranyat hoz nekik.

Elment a lakására a holmijáért és az aranyásokhoz csatlakozott, akik még aznap utnak indultak.

Gyalog mentek, rossz utakon, jeges, havas vidéken keresztül, amikor napok mulva végre egy völgyben egy csomó deszkabódét láttak.

— Megérkeztünk, — mondta az egyik aranyás.

A korcsmárosnál, akinél minden elképzelhető dolgot lehetett kapni, deszkákat vettek maguknak és csináltak bódét, melyben még aznap behurcol-
kodtak.

Palkó azt hitte, hogy itt a gazdag-
ság várakozik rá, de hamarosan csa-
lódott.

Rossz tanulók

büntetése

Vége már az iskolának,
a diákok messze járnak,
üresen kong a tanterem,
nincsen abban már senkisé.

Azaz három diák ott van,
árván gubbaszt a sarokban,
Bandi, Laci és a Pista,
másodikos gimnazista.

Rosszak voltak óra alatt,
a hangjuk lármára szaladt,
büntetésük a bezárás,
ablak mellett busan állás.

Lent halad egy utcai pék,
kosarában piros zsemlyék,
nekik jut papirgaluska,
levesnek sötét tintuska.

Hej, üzenettőlől egyik
az idő mi lassan telik,
mintha ez egy félnap lenne,
és száz óra volna benne.

Megfogadják, hogy jövőben,
jók lesznek a tanidőben,
megfogadja szavuk már ma:
hogy ezentul nem lesz láрма.

Viselkednek majd csendesen,
illendően, jól, rendesen,
s ha jön a tanítás vége,
ők is mehetnek ebédre.

Rejtvények.

1. Betűrejtvény.

H g K g
o o

2. Számítási rejtvény.

9 9 9 Négy számot töröljetelek le,
1 1 1 hogy a megmaradó kettő
tizenkilencet adjon.

3. Versestalány.

Ha rám nézzel: visszanezél,
Ha rám nevensz: kinevetlek,
Őszinte és igaz vagyok,
Neked soha nem hazudok.

A megfejtéseket szerda estig
kell behozni, vagy beküldeni.

Rejtvénymegfejtés:

-
 -
 -
- Megfejtette.....
- Lakik.....

Ha szép akar lenni, használjon
Kulka-féle Liliomtej-krémet, liliom-
szappant, liliompudert, 3 színben.
Kapható kizárólag Kulka Emil vá-
rosi gyógyszeráránál, a Fekete Sas-
hoz, Belváros, Szentgyörgy-tér.

Elegáns öltönyök, felöltők, raglánok és télikabátok finom londoni szövetekből

Roncskevics József és Társa

férfi-ruha-szalonzájában készülnek. Timișoara-Belváros, Mercy-
utca 12. Telefon: 8—98. 167

Nagy karácsonyi vásár Löwenthal Rezső divatáruházában, Belváros, Hunyadi-utca

szokatlan olcsó árak mellett a következő áruk adatkak el:
Férfi, női szövetek, kreppek, bársonyok, divat flannell, bar-
chentek, vásznak, chiffonok, zephirek, kartonok, cloth,
kabátbélés, paplanok, ágytakarók, férfi, női és gyermek
szvetterek, sapkák, selyem sálak, nyakkendők, harisnya,
zokni, keztyűk és mindenféle praktikus ajándékok

Kivételesen előnyös fizetési feltételek.

Tekintsék meg kirakataimat!

Az őszi és téli szezon

kezdetevel felhívom a hölgy-
közönség figyelmét, hogy

női

divatszalonom

a Gyárvaros, Nagykereszt-utca 11a
sz. a. átvesz mindennemű rendelést
kosztümök, kabátok, utcai ruhák, es-
télyi ruhák, gyermekruhák és fiuruhák
készítésére. Tisztelettel PATAKY
FERENC női szabó. 265

Köszén

szalonszén

kocsz

Vas és Társa

Telefon 13-01. 365

A legszébb estélyi cipők

Grosz és Hosszunál kaphatók
Belváros, Löffler-palota.

Ügyeljen a „CARMEN” védjegyre

Nagy karácsonyi occasió! Ügyeljen a címre!

Megvettem a Józsefvárosban, Bem-utca és a Skudier-tér sarkán lévő divatáruházat, ahol az összes raktáron lévő férfi és női szövetek, mindennemű vásznak, férfi és női divatáruccik, harisnyák, keztyűk stb.

a mai naptól kezdve mélyen leszállított áron lesznek elárúsítva.

NEUFELD

Mignon gyermekruhaszalon

Temesvár-Belváros,
Hitelbank-palota

Krausz Salamon

ortopéd és divatcipész

Zápolya u. 4

Bejárt a kapu alatt.

Ne mulassza el

a karácsonyi ajándék, és ékszer-szükségletét a **Juvelie ékszerüzletben** beszerezni, ahol a legolcsóbban és legjobban lehet vásárolni.

Órákért 3 évi jótállás. 45

Juvelie, Timișoara I. Str. Mercy 3, kapu alatt

Temesvári Szerb Takarékpénztár R.T.

Timișoara

Foglalkozik deviza- és valuta üzletekkel és a bankszakmába vágó összes teendővel

Temesvár - Belváros, Str. Gheorghe Lazar

Telefon: 11-97, 14-97, 15-97, 23-12

„Venus“

IV., Uri-utca 4a. Mindennemű férfi és női kalapok, ugyiszintén kalapjavítások a legolcsóbban. Bőrkalapok gyári árban.

Kiadó

több, modern, zárható és fűthető

autógarage

luxus-autók részére a Belvárosban. Bővebbet: Telefon 9-64 alatt

331

Irimiás mester

Scudier-tér és Preyer-utca sarok

Mérték utáni rendelést 3 nap alatt eszközöl

Vas- és rézbutorgyár

Saját gyártelepén működik, Erzsébetváros, Templomtér 2. sz. Központi iroda: Hermes Bank R. T., Lloydsor 5. Gyárt mindennemű vas- és rézbutort, kórházi és szállodai berendezést. Központi telefon 518 és 316. Gyári telefon: 18-31

Aluminium edények

és kannák minden mennyiségben gyári áron alul eladók. 2-3 szobás legmodernebb lakások. Főtéren lévő üzlethelyiség és új családi házak kaphatók. Megbízott a „SIMPLON” ált. kereskedelmi és ingatlansforgalmi iroda. Temesvár-Józsefváros, Bonnáz-utca 16 sz.

Butor

189

Saját készítésű háló- és ebédlő-butorok különböző színekben és formákban. Elsőrendű munka, jótállás mellett, olcsó áron kapható **Siebold Fülöp** műbutorasztal-nál, esetleg terv szerinti rendeléseket elvállal. Gyárvaros, Távirada-u. 10. Tel. 6-99

A legszebb karácsonyi ajándék

egy zongora, vagy piano gyári áron kapható **Wankánál**, Józsefváros, Török-utca 4. 319

Zsák, ponyva zsinég

SINGER HENRIK, Gyárvaros, Fő-utca. Telefon 13-25.

Új és gyárilag javított

25 HP ROMEO-traktorok

hármass automatá ekével.

1 darab keveset használt, gyárilag javított

FORDSON-traktor,

1 darab gyárilag javított

12 HP MÁV. benzinlocomobil,

55-60 HP STOCK és W. D.

motorekék,

16 HP FOWLER gőzeke

178

és ezek alkatrészei előnyös feltételek mellett kaphatók

AGRICULTURA

Részvénytársaságnál, Timișoara,

IV., Pop de Băsești (Eötvös-u.) 26. Sürgöncy.: „Agricult”. Telefon 18-80

Üzletemet

január 1-től Strada Dacilor (Fő-utca) 38. sz. alá áthelyezem

RAGÁLYI PÁL, szücs- és szörmekereskedő Gyárvaros, Strada Dacilor (Fő-utca) 32. sz.

Kereskedelmi és Gazdasági Bank Részvénytársaság

TEMESVÁR, Strada Vasile Alexandri (Hunyadi utca) 2.

Alapított 1891. évben
Sürgöncyim: COMERZBANK
Saját tőke: kb. 20,000.000 lei

Telefon: 23-04 könyvelőség
115, 301 devizaosztály
21-03 igazgatóság

Foglalkozik a bankszakma összes ágaival. Betétek gyümölcsösztése takarékkönyvecskére és folyószámlában. Előnyös feltételek mellett eszközöl bel- és külföldi átutalásokat. Devizakereskedelemre autorizálva.

SKLEROLSYRUP

A legfőbb egészségügyi tanács által (1583 szám alatt) engedélyezve. Valódi csakis akkor, ha a címkéken Dr. MLADEJOVSKY orvosprofesszor aláírása rajta van. A legjobb és a legújabb gyógyszer az **érelmeszesedés ellen**

A vérműködési zavarokból előállott álmatlanságot megszünteti. Rövid idő alatt megszüntet minden vérészülséget. A betegek gyorsan beálló változással gyógyulnak és visszaszerzik a munkaképességüket. Érelmeszesedést, légzési nehézségeket, asztmát stb. hihetetlenül gyorsan elmulaszt. Rengeteg köszönőlevél a betegektől és sok elismerőlevél az orvosoktól. Orvosok kérjenek próbaküldeményt és használati utasítást. Kapható minden tást a romániai vezérképviselőtől: **Dewys Wassermann, Bucuresti, Calea Mosilor 37.** gyógyszerterben

Apró hirdetések

Egy szó ára 2 lei. Vastag betűvel 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 25 lei. Alláskeresőknek 25 százalék engedmény. **Dij előre fizetendő.**

Ocska gépöntést és kommerzöntést vontatótelekben vásárolunk. Friedrich Testvérek vasöntőde, Timisoara. 324

Magánjáró öntvényeket nyersen és megmunkálva szállít Friedrich Testvérek gépgyára Timisoara. 324

Elektromosan hegeszt minden géprész Friedrich Testvérek elektromos hegesztőosztálya.

Raktárnoki vagy portási állást keresek hosszú bizonyítványokkal, **Kurz József** magtáros, Bánlak.

Elvállalok takarítást lakásért. Cim a kiadóban.

Házi hentes elvállal olcsó áron 250 lei kilogramonként vágásokat házban. Cim a kiadóban.

Irodakísasszony több évi gyakorlattal román, magyar, német nyelvben perfect, ugyszintén gépirásban is, ügyvédi, esetleg más irodába menne. Levelek a kiadóba „Komoly” jelige alatt.

Külsizetviselő bármilyen bizalmi állást elfogad. Szíves megkereséseket „Török” jeligére a kiadóba kér.

Lakás szoba-konyha butorral együtt átadó. Cim a kiadóban.

Szépén butorozott utcai szoba, fürdőszoba, esetleg konyha használatlalt is december 15-től kiadó. Villamos megállóhoz közel. Cim a kiadóhivatalban.

Kétemeletes bérház pályaudvarnál és földszintes sarokház fönton üzlethelyiséggel eladó. Cim a kiadóban.

Lakások márciusra 1 és 2 szobás meliékkel költségtérítéssel, de lelépés nélkül a Gyárvaros központjában **bérbeadó**. Ajánlatok a felajánlott bér és családi körülmények megje ölésevel „319” jelige alatt a kiadóhivatalba kértnek.

Iparművészeti tanfolyam! F. Schön Erzsélt iparművész, 1926 január 1-ével állandó iparművészeti tanfolyamot nyit. Érdeklődni lehet Fázsy, Iparművészeti Vállalatánál, Belváros, Szent György-tér 4. szám alatt, d. u. 2-6-ig. 213

HUHN

hölgyfodrászat, Henni hajfestés, hajmunkák, manicur és pedicur urak részére is.

Timisoara-Belváros, Jendherceg-u. 5

Célszerű ajándékok!

Félperszák	Lei 450 — 600
Opposonok	Lei 860 — 2.400
Vadmascák	Lei 435 — 855
Sealek	Lei 235 — 855

Szenzáció! Hosszuszőrű Malta-prémek gallér és kézelőknek elegendő, barna és szürke Lei 800. Prémcsikok minden színben kicsinyben és nagyban. Saját gyártmány.

Detailvevőink részére elsőrendű szücsmestereket ajánlunk. Előzékeny, szakavatott és türelmes kiszolgálás. Vételkényszer nincs.

Groszmann Sándor
cég szörmeáru-osztálya.
Gyárvarosi fő-tér. Telef. 226:

Női- és gyermek-ruhaáruház

JASZENSZKY
Timisoara-Gyárvaros, Kossuth-tér

Nagy választék női divatkabátokban, női divatruhákban, gyermek iskolaruhákban és gyermek kabátokban